

تاریخچه حمایت از تولید ملی

حمایت از تولید ملی در دوران سیطره بیگانه بر کشور، شنا کردن بر خلاف جریان آب است. و البته تاریخ کشور ما شناگرانی در این مسیر می‌شناسد. هر چند تجربه شیرین تحریم توتون و تنباکو، در مشهد با تلخی‌ها و ناکامی‌های زودرسی مواجه شد^[۱]، اما در نهضت ملی شدن صنعت نفت، مشهد یکی از کانون‌های اصلی مبارزه مردمی با استعمار انگلیس به‌شمار می‌رفت^[۲]. طرح ملی شدن صنعت نفت اول بار توسط نماینده قوچان در مجلس شورای ملی مطرح شده بود^[۳]، اما این مصدق بود که مدتی بعد سرمدار این جریان شد و البته اختلاف او با رهبر دینی نهضت، پس از مدتی تلخی شکست دیگری را در این مسیر به کام مردم ایران و خراسان نشاناد^[۴]. پس از آن، پایا ترین و پویا ترین تجربه جمعی در مسیر حمایت از تولید ملی، تجربه جهاد سازندگی بود^[۵]. پدیده‌ای که این بار، به اتکای انقلاب اسلامی، کاری چندجانبه، سراسری و تماماً متکی به مشارکت مردمی را آغاز کرد. به تجربه جهاد سازندگی در ادوار بعد و نقش برجسته مردمان خراسان در آن بیشتر خواهیم پرداخت. در این پرونده مختصر، نگاهی به دو تجربه مثبت دیگر در حمایت از تولید ملی نیز داشته‌ایم: تلاش سرانجام ناکام امیر کبیر در دوره قاجاری^[۶] و تلاش‌های دردمندان^[۷] مرحوم عالی‌نسب^[۸].

بازتولید اقتصاد زیر چتر فرهنگ

روایتی از تشکیل جهاد سازندگی در ایران و خراسان

64

70

روحیه جهادی
شاخصه‌های جهاد سازندگی در
گفتگو با مهندس بنی‌هاشمی

61

موتلفین اسلامی خراسان و کودتای
شکست خورده 30 تیر
برگی از دفتر نهضت نفت مشهد به روایت
حاج حیدر رحیم‌پور از غدی

56

در کشاکش کنسولگری روس و بیت علما
در نهضت تحریم توتون و تنباکو در
مشهد چه گذشت؟